

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kociubiński (spr.)
Sędziowie:	SSA Tadeusz Kielbowicz SSA Jerzy Skorupka
Protokolant:	Iwona Łaptus

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Ludwika Uciurkiewicza

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2012 r.

sprawy **P. S.**

oskarżonego z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 5 lipca 2012 r. sygn. akt III K 78/12

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. stwierdza, że koszty za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. M. 600 zł tytułem kosztów nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz 138 zł z tytułu zwrotu podatku VAT.

UZASADNIENIE

P. S. został oskarżony o to, że :

I. w dniu 11 grudnia 2011 r. w G., woj. (...), działając w zamiarze kradzieży pieniędzy wszedł do sklepu (...) przy ul. (...), gdzie posługując się pistoletem miotaczem (...), dwukrotnie opryskał gazem twarz ekspedientki I. K. czym doprowadził ją do stanu bezbronności, po czym siłą wyrwał z obudowy kasę fiskalną z utargiem łącznej wartości 1874,26 zł, czym działał na szkodę właścicielki sklepu J. D.;

tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k.

II. w dniu 14 grudnia 2011 r. w N., woj. (...), działając w zamiarze kradzieży pieniędzy wszedł do sklepu (...) przy ul. (...), gdzie posługując się pistoletem miotaczem gazu m-ki (...) opryskał gazem twarz ekspedientki B. B., odpychając

ją do przy tym ręką od kasy, po czym krzyżując zmusił ją do otwarcia tejże kasy, kradnąc z niej następnie na szkodę właściciela sklepu W. P., utarg w wysokości 2180 zł;

tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z dnia 5 lipca 2012 r., sygn. akt: III K 78/12 uznał oskarżonego P. S. za winnego popełnienia czynów opisanych w punktach I i II części wstępnej wyroku z tą zmianą, iż z czynu I wyeliminował zwrot „z obudowy” przyjmując, iż czynów tych dopuścił się działając w ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił, podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k., na okres próby 5 lat, oddając oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego (art. 73 § 1 k.k.). Na poczet kary pozbawienia wolności zaliczył okres tymczasowego aresztowania oskarżonego.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę: 1874,26 zł na rzecz J. D. i 2180 zł na rzecz W. P. oraz na rzecz I. K. zadośćuczynienie w kwocie 1000 zł.

Na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego w postaci pistoletowego miotacza gazu N. z kaburą parcianą, zapisanego w wykazie dowodów pod nr bieżącym 61/12 pod poz. 2.

Na podstawie art. 230 § 2 k.k. zwrócił oskarżonemu P. S. dowód rzeczowy, opisany w wykazie dowodów rzeczowych pod nr bieżącym 61/12; pokrzywdzonemu W. P. dowód rzeczowy w postaci kasety S. (...) opisany w wykazie dowodów rzeczowych pod nr bieżącym 61/12.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. M. 885,60 zł w tym VAT, z tytułu nieopłaconej obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu.

Na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w kwocie 1167,75 zł, w tym 300 zł tytułem opłaty od kary.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator, zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego P. S. kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat, z jednoczesnym oddaniem w okresie próby pod dozór kuratora sądowego, orzeczeniem obowiązku naprawienia szkód na rzecz pokrzywdzonych oraz orzeczeniem zadośćuczynienia w kwocie 1000 zł na rzecz pokrzywdzonej I. K., podczas gdy kara ta nie uwzględnia należyście stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje celów kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych jakie ma osiągnąć wobec skazanego.

Wskazując na powyższy zarzut, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu P. S. za przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. – kary 4 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzut rażąco niewspółmierności kary wymierzonej przez Sąd Okręgowy osk. P. S., skarżący prokurator opiera na twierdzeniu, że kara ta „nie uwzględnia należyście” stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżonego czynów oraz „nie realizuje celów kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa”. Z tak postawionym zarzutem zgodzić się nie można. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy dokonał wszechstronnej i merytorycznej poprawnej oceny stopnia społecznej szkodliwości czynów oskarżonego, zasadnie konkludując, że stopień ten jest wysoki, jednakże okoliczności szczególne związane z motywem obu czynów oraz charakteryzujące sposób zachowania sprawcy nie wykluczają kary łagodnej, podporządkowanej przede wszystkim celom szczególnoprewencyjnym. Co się zaś tyczy potrzeby kształtowania przez karę świadomości prawnej społeczeństwa, to apelujący prokurator zdaje się stać na stanowisku, że cel ten może osiągnąć tylko kara surowa. Jest to założenie dowolne, nie potwierdzone żadnymi miarodajnymi badaniami. Praktyka wymiaru sprawiedliwości

dostarcza zaś wielu przykładów, że ze zrozumieniem i akceptacją przyjmowana jest kara, która nie jest prostym odwetem za popełniony czyn, lecz uwzględnia, jako dominujące, okoliczności leżące po stronie sprawcy.

W sprawie osk. P. S. Sąd Okręgowy nie pomijał w ocenie żadnej z okoliczności, które akcentuje w apelacji prokurator. Rzecz sprowadza się wyłącznie do kwestii ich oceny i wpływu na wysokość kary właściwej (celowej) dla oskarżonego. W tej kwestii stanowisko Sądu Okręgowego zasługuje na aprobatę. W szczególności bardzo poprawnie i właściwie zastosował Sąd Okręgowy dyrektywę zawartą w art. 58 § 1 k.k., zgodnie z którą sąd orzeka karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania tylko wtedy, gdy inna kara nie może spełnić celów kary.

Oskarżony P. S. niewątpliwie nie jest przestępcą, którego wychować i powstrzymać przed popełnieniem przestępstwa w przyszłości może tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności. Popełnione przez niego czyny, choć z punktu widzenia ich znamion ustawowych przedstawiające się jako przestępstwa o wysokim stopniu społecznej szkodliwości, na pewno nie stanowią o niebezpieczeństwie oskarżonego, jako sprawy. Istotne w tym kontekście jest zauważenie przez Sąd Okręgowy, że oskarżony, choć jego zachowanie niewątpliwie przerażało pokrzywdzone i było dla nich wielce stresujące, to jednak nie atakował żadnej z nich bezpośrednio i nie chciał wyrządzić im krzywdy, w sensie uszczerbku fizycznego (str. 5 uzasadnienia wyroku S.O.)

W uzasadnieniu apelacji prokurator trafnie zauważa, że z materiału dowodowego nie wynika, aby oskarżony po napadach dokonywał spłaty swoich zadłużeń w banku, to jednak w sprawie jest bezsporne, że popadł ona w zadłużenie z którego nie mógł wyjść, a był wzywany przez wierzycieli do spłaty długu. W konsekwencji za prawidłowe należy uznać ustalenie Sądu Okręgowego, że ta wyjątkowa sytuacja oskarżonego „popchnęła” go do przestępstwa. Takie ustalenia potwierdza też dotychczasowy sposób życia oskarżonego oraz cechy jego osobowości. Przestępstwo zdecydowanie odbiega od prezentowanego dotychczas przez oskarżonego systemu wartości; jest czymś wyjątkowym w jego dotychczasowej postawie. Jest to bardzo ważny moment dla wyboru właściwej kary, co Sąd Okręgowy słusznie dostrzegł i prawidłowo ocenił.

Za karą wymierzoną w zaskarżonym wyroku przemawiają również okoliczności związane z sytuacją rodziny oskarżonego oraz jego postawa i sposób zachowania się po popełnieniu przestępstw. Oskarżony ma sprecyzowane plany na przyszłość. Są one związane z rodziną, opieką nad niedawno narodzonym dzieckiem i rzetelną pracą. Wyraził zdecydowanie krytyczny stosunek do popełnionych przestępstw i autentyczną skruchę. Jego przeprosiny za wyrządzone zło zostały wprawdzie różnie odebrane przez pokrzywdzone (patrz k. 274), ale nie może być wątpliwości, że intencje oskarżonego były szczerze. Sąd Okręgowy wszechstronnie i dobrze ocenił te wszystkie okoliczności i wyprowadził z nich trafne wnioski na potrzeby wymierzenia właściwej kary. Oskarżony jest sprawcą, któremu można dać szansę uniknięcia kontaktu z zakładem karnym. Przez szczególne okoliczności łagodzące, jakie prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, nie sprzeciwia się temu ani względem na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynów popełnionych przez oskarżonego, ani potrzeba ogólnoprewencyjnego oddziaływania kary.

Z tych wszystkich powodów zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego należało utrzymać w mocy. O kosztach nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonego za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 29 prawa o adwokaturze (DzU nr 146/2009 r., poz. 1188 ze zm.) i § 2 ust. 3, 14 ust. 1 pkt 5 oraz § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).